

Programma van
Toetsing en Afsluiting

Havo 4

Schooljaar 2025-2026

Reglement Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) Schooljaar 2025-2026 havo en vwo

Aanvullende regels

Het programma van toetsing en afsluiting (PTA) geeft een uitwerking van het schoolexamen dat deel uitmaakt van het eindexamen.

- In het PTA wordt een uitwerking gegeven van de schoolexamens per vak.
- In het PTA zijn regels weergegeven die een aanvulling vormen op het Examenreglement Openbaar Voortgezet Onderwijs en zijn daar onlosmakelijk mee verbonden.

Artikel 1

Algemeen

1. Het schoolexamen bestaat uit:
 - A. mondelinge toetsen;
 - B. schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen;
 - C. praktische opdrachten, waartoe ook practica behoren;
 - D. het profielwerkstuk;
 - E. handelingsdelen.
2. In het programma van toetsing en afsluiting wordt per vak ten minste aangegeven welke onderdelen in welke periode worden afgelegd en wat de weging is van de verschillende toetsen en praktische opdrachten.
3. Het schoolexamen als geheel wordt voorafgaand aan het Centraal Examen afgesloten.
4. Voor het afnemen van de toetsen van het schoolexamen worden toetsperiodes georganiseerd. De toetsen worden in deze toetsperiodes afgenomen. Een aantal toetsen wordt buiten deze periodes afgenomen. Om welke toetsen het gaat, staat vermeld in de vakspecifieke regelingen van het PTA. Het inleveren van praktische opdrachten en het profielwerkstuk, het afleggen van de handelingen en het doen van practica zijn niet aan deze periodes gebonden. De tijdstippen van inleveren of afleggen, zijn in de vakspecifieke regelingen opgenomen.
5. In de maand april, voorafgaand aan het examen, ontvangen de kandidaten een overzicht van de behaalde schoolexamencijfers en andere beoordelingen in het examendossier. Indien de lijst met cijfers niet binnen de door de schoolleider vastgestelde termijn voor akkoord ondertekend is aangeleverd, worden alle cijfers en overige beoordelingen op deze lijst definitief.
6. Examinatoren van de examenvakken stellen het programma, de opgaven en de beoordeling vast.

Artikel 2

Cijferbepaling

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot 10. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
2. In afwijking van het eerste lid worden de handelingen van het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel beoordeeld als “onvoldoende” of “voldoende”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de kandidaat. Bij een blijvend resultaat “onvoldoende” kan uiteindelijk geen examenuitslag worden vastgesteld.
3. Een “Handelingsdeel” dient met de beoordeling “naar behoren” te worden afgerond. Bij het ontbreken van een van deze positieve beoordelingen kan geen eindcijfer voor het schoolexamen worden vastgesteld en kan derhalve niet aan het Centraal Examen worden deelgenomen.
4. De vakken CKV en maatschappijleer en het profielwerkstuk tellen bij de vaststelling van de uitslag voor het eindexamen op een andere wijze mee dan de andere vakken. Uit de eindcijfers (het gaat om gehele getallen) van deze vakken en het profielwerkstuk wordt het combinatiecijfer berekend. Het combinatiecijfer telt mee in de bepaling van de uitslag van het eindexamen. Zie ook de slaag-zakregeling.
5. De weging van de diverse onderdelen per vak wordt vermeld in de vakspecifieke regelingen die in het PTA zijn opgenomen.
6. Specifieke cijferberekening
 1. *Het eindcijfer voor het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de cijfers die een leerling voor de verschillende onderdelen van het schoolexamen heeft behaald.*
 2. *Indien het een schoolexamen van een vak betreft, dat met een centraal examen wordt afgesloten, is het eindcijfer schoolexamen een cijfer op één decimaal.*
 3. *Indien het een schoolexamen van een vak betreft dat niet met een centraal examen wordt afgerond, is het eindcijfer voor het schoolexamen een geheel getal. De afronding geschiedt in twee stappen: eerst wordt er op één decimaal afgerond; daarna wordt het op één decimaal afgeronde cijfer op een heel cijfer afgerond.*
7. Bij de beoordeling van een mondelinge toets zal door de examinerator een proces-verbaal worden opgesteld.
8. De examinerator stelt de kandidaat zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór een in de jaaragenda opgenomen datum in kennis van het resultaat van de beoordeling. Deze beoordeling wordt binnen drie weken na afname vastgesteld. Voor praktische opdrachten en het profielwerkstuk geldt dat de beoordeling binnen vier weken aan de kandidaat wordt meegedeeld.

Artikel 3

Handelingsdelen en praktische opdrachten

1. Handelingsdelen worden in de vakspecifieke regelingen nader omschreven.
2. Regeling praktische opdrachten:
 - a. Bij het verstrekken van een praktische opdracht geeft de examiner het tijdstip aan waarop de opdracht uiterlijk moet zijn ingeleverd.
 - b. De examiner houdt daaraan voorafgaand voortgangscorolles.
 - c. De beoordelingscriteria voor praktische opdrachten zullen tegelijk met de opdracht aan de kandidaat worden verstrekt.
 - d. Overschrijding van het tijdstip van inleveren betekent het volgende:
 - De punten die worden toegekend voor proces en planning worden in mindering gebracht. De examiner brengt de afdelingsleider op de hoogte van de overschrijding van de inlevertermijn.
 - Indien de kandidaat vervolgens nalaat het werk binnen 5 schooldagen in te leveren zijn de bepalingen uit artikel 6 van het Examenreglement openbaar voortgezet onderwijs van toepassing.
 - e. Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.
 - f. Het inleveren van praktische opdrachten gebeurt volgens de door examiner gestelde wijze.
 - g. De kandidaat draagt er zorg voor te beschikken over kopieën van de praktische opdrachten.
 - h. Indien de kandidaat aantoonbaar werk van een ander heeft ingeleverd waaronder zijn begrepen kopieën van het internet zijn de bepalingen uit artikel 6 van het Examenreglement openbaar voortgezet onderwijs van toepassing.

Artikel 4

Het profielwerkstuk

1. Met betrekking tot het profielwerkstuk heeft de individuele leerling keuzemogelijkheden. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één vak of meer vakken. Het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft maakt onderdeel uit van het gehele pakket of profiel van de leerling. Ten minste een van deze vakken is een zogenaamd groot vak (op havo heeft een groot vak een omvang van minimaal 320 studielasturen en op atheneum van minimaal 440 studielasturen).
2. Het profielwerkstuk wordt afzonderlijk beoordeeld met een cijfer dat wordt meegenomen bij de berekening van het combinatiecijfer.
3. De studielast van het profielwerkstuk bedraagt 80 studielasturen.
4. Bij het verstrekken van de opdracht voor het profielwerkstuk geeft de examiner het tijdstip aan waarop het profielwerkstuk uiterlijk moet zijn ingeleverd.
5. Het profielwerkstuk wordt de examiner persoonlijk ter hand gesteld. Bij diens afwezigheid wordt het persoonlijk overhandigd aan de afdelingsleider havo of atheneum.
6. De leerling dient een kopie van het ingeleverde profielwerkstuk en van de procesbeschrijving te bewaren.
7. De beoordelingscriteria voor profielwerkstukken zullen gelijktijdig met de opdracht door de examiner aan de kandidaten worden verstrekt.
8. Nadere bijzonderheden betreft het profielwerkstuk zijn opgenomen in de "Handleiding profielwerkstuk".

Artikel 5

Rekenen

1. Kandidaten die het vak wiskunde niet in het eindexamenpakket hebben opgenomen moeten een schoolexamen afleggen waarvan het resultaat op de cijferlijst dient te worden vermeld.
2. Kandidaten in Havo 4 leggen daartoe een schoolexamen af dat 1 herkansings-mogelijkheid kent in datzelfde leerjaar. Kandidaten in Havo 5 krijgen indien gewenst in het examenjaar nog een extra mogelijkheid tot herkansing.
3. Voor een leerling die deelneemt aan het examenprogramma Havo en het vak wiskunde als extra vak heeft gekozen, geldt het volgende: als de leerling het vak wiskunde uiteindelijk niet in de uitslagbepaling van het eindexamen laat meetellen, wordt het behaalde eindexamenresultaat wiskunde gezien als de uitslag van het schoolexamen rekenen.

Artikel 6

Afwezigheid en te laat komen

1. De ouder(s)/verzorger(s) van de kandidaat die door ziekte of een andere dwingende reden verhinderd is aan een onderdeel van het schoolexamen deel te nemen, stelt de betrokken afdelingsleider zo vroeg mogelijk vóór aanvang van de betreffende toets per email in kennis van deze verhindering en van de reden daarvan.
2. In geval van geoorloofde absentie tijdens de toetsweken maakt de leerling de gemiste toets of toetsen in vóór de eerstvolgende herkansingsperiode. Indien een leerling dit niet doet, vervalt de mogelijkheid op herkansing van deze toets en maakt de leerling de toets tijdens het herkansingsmoment.
Mondelinge toetsen worden z.s.m. ingehaald in overleg met de examendocent en de afdelingsleider.
3. Wanneer een kandidaat zich aan een onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het schoolexamen afwezig is, zal worden gehandeld conform artikel 10d van het Examenreglement.
4. Een leerling die te laat komt, kan tot uiterlijk 10 minuten na het tijdstip van aanvang van de toets worden toegelaten tot de ruimte waarin het schoolexamen wordt afgenomen. Het tijdstip waarop de toets eindigt, is voor deze kandidaat evenwel hetzelfde als voor de overige kandidaten.
5. Een kandidaat die te laat komt tijdens een luistertoets, mag – indien er sprake is van een luistertoets bestaande uit aparte onderdelen waarbij tussen deze onderdelen wordt gepauzeerd - pas bij aanvang van het eerstvolgende onderdeel worden toegelaten tot het lokaal waar het examen wordt afgelegd. Het gemiste onderdeel wordt, in overleg met de examinerator, op een later tijdstip ingehaald.

Artikel 7

Herkansingen schoolexamen

1. De herkansingsregeling heeft betrekking op de schriftelijke, mondelinge en luistertoetsen van het schoolexamen.
2. De herkansingsregeling is niet van toepassing op het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, alsmede de praktische opdrachten (waaronder de practica), het profielwerkstuk en de handelingsdelen.
3. Per toets mag nooit meer dan één herkansing worden gedaan.
4. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en de oorspronkelijke toetsafname geldt als het definitieve cijfer voor de toets.

5. Indien een leerling zich niet tijdig in heeft geschreven voor de herkansing, vervalt de mogelijkheid tot herkansen.
6. Herkansingsrondes:
 - I. Een kandidaat van 4 havo of 5 atheneum heeft 1 herkansingsronde aan het einde van het jaar. Tijdens deze ronde mogen er maximaal vier toetsen herkanst worden. Hierbij maken kandidaten een keuze uit de herkansbare toetsen uit de drie toetsweken die in het jaar voorafgaand hebben plaatsgevonden.
 - II. De kandidaten van 5 havo en 6 atheneum hebben op dit moment twee SE-periodes. Een leerling krijgt per SE-periode een aantal herkansingen op basis van de hoeveelheid SE-cijfers. Leerlingen kunnen één, twee of drie herkansingen per SE-periode krijgen.
 1. In SE-periode 1 (begin schooljaar t/m de eerste SE-week) hebben de meeste leerlingen 7-10 SE-cijfers en krijgen zij één herkansing.
 2. In SE-periode 2 (na de eerste SE-week t/m de tweede SE-week) zijn er leerlingen die op basis van hun aantal SE-cijfers twee herkansingen krijgen (havo tussen 13 en 18 SE's en atheneum tussen 16 en 21 SE's) en enkelen met drie herkansingen (havo leerlingen met 19 SE's of meer en atheneum leerlingen met 22 SE's of meer) .
7. Afwezigheid
 - Bij afwezigheid tijdens het herkansingsmoment van een toets vervalt de mogelijkheid tot herkansing; ook als deze afwezigheid geoorloofd is.
 - Indien de kandidaat (geoorloofd) afwezig was tijdens het reguliere afnamemoment, het inhaalmoment en de herkansingsronde treedt artikel 6 van het examenreglement in werking.

Artikel 8

Doubleren in voorexamenjaar

De behaalde cijferresultaten voor het schoolexamen in het betreffende leerjaar vervallen indien een kandidaat in dat leerjaar doubleert. De afgeronde handelingen moeten opnieuw naar behoren worden uitgevoerd. Uitzonderingen hierop vormen de resultaten voor de vakken CKV en maatschappijleer, indien deze gemiddeld minimaal met een 7 zijn afgerond.

Artikel 9

Deelname aan het centraal examen (wettelijk voorschrift)

De leerling dient het schoolexamen te hebben afgesloten vóór de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dit betekent dat voor alle examenonderdelen zoals die in het PTA zijn vermeld een resultaat moet zijn behaald.

Artikel 10

Afwijking wijze van examineren

De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd.

T.1 Ikigai	Weegfactor 7
--------------	--------------

Afnamemoment **Juni** | Tijdsduur **Juni-juli** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **F**

Toelichting:

Hd.1 SeeTheHuman	Weegfactor 0
--------------------	--------------

Afnamemoment **Toetsweek 1** | Tijdsduur **15 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Mondeling** | Eindtermen **C1**

Toelichting:

Hd.2 Infographics	Weegfactor 0
---------------------	--------------

Afnamemoment **Januari** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **D2**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

Hd.1 | Portfolio leerjaar 4Weegfactor **0**Afnamemoment **Leerjaar 4** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **B, C, D, E**

Toelichting:

Het portfolio bestaat uit schriftelijke en mogelijk mondelinge verwerkingsopdrachten waarvan de exacte inhoud en inleverdata lopende het schooljaar bekend worden gemaakt via Magister. Als handelingsdeel moet dit onderdeel met een voldoende worden afgesloten. Leesboekjes maken onderdeel uit van dit portfolio. In plaats van een leesboekje kan er ook sprake zijn van een verzameling verhalen/fragmenten/gedichten.

Toelichting schoolexamens

T.1 Telproblemen	Weegfactor 1
--------------------	--------------

Afnamemoment **Toetsweek 1** | Tijdsduur **45 minuten** | Herkansing **Ja**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A, B3**

Toelichting:
Katern 2 telproblemen

Toelichting schoolexamens

T.1 Formules manipuleren	Weegfactor 2
----------------------------	--------------

Afnamemoment **April** | Tijdsduur **60 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A2, A3**

Toelichting:
Familie van functies onderzoeken met Geogebra.

Hd.1 Presentatie	Weegfactor 0
--------------------	--------------

Afnamemoment **Leerjaar 4** | Tijdsduur **20 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Mondeling** | Eindtermen **A1, A2, A3**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

T.1 | Vaardigheden (A), Schaarste (B) en Ruil (C)Weegfactor **2**

Afnamemoment **Toetsweek 1** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Ja**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **B, C**

Toelichting:

LWEO Rekonomie, LWEO Crisis

T.2 | Vaardigheden (A), Keuzeonderwerpen (K) en extra vaardigheid (verslag schrijven)Weegfactor **1**

Afnamemoment **Leerjaar 4** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A4, K**

Toelichting:

Onderzoek (A4) over een actueel economisch onderwerp uit de keuzeonderwerpen (K) en het schrijven van een verslag over de opzet, bevindingen en conclusies van het onderzoek. De vaardigheid om een qua structuur, lay-out, brongebruik, bronvermelding en taalkundig juist verslag te schrijven, is een apart onderdeel van de beoordeling.

Toelichting schoolexamens

T.1 | Marktonderzoek, Marketingplan, Investeringsbegroting, Financieringsbegroting, RechtspersonenWeegfactor **1**Afnamemoment **Juni** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B, D, E**

Toelichting:

Producten van het PO zijn een schriftelijk verslag en een vastgelegde presentatie.

Toelichting schoolexamens

T.1 Functionele materialen	Weegfactor 1
------------------------------	--------------

Afnamemoment **Toetsweek 2** | Tijdsduur **5 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Mondeling** | Eindtermen **D2**

Toelichting:

T.2 Technische automatisering	Weegfactor 2
---------------------------------	--------------

Afnamemoment **Eind leerjaar 4** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **G2**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

T.1 Kwalitatieve en kwantitatieve analyse	Weegfactor 3
---	--------------

Afnamemoment **Toetsweek 3** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A1, A3, A5 t/m A8, A10, A13, D2**

Toelichting:

Hd.1 Studie en Beroep	Weegfactor 0
-------------------------	--------------

Afnamemoment **N.v.t.** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A4 en A15**

Toelichting:
De handeling moet afgesloten worden met een voldoende of een goed.

Toelichting schoolexamens

T.1 | Grensregio VS - MexicoWeegfactor **1**Afnamemoment **Nov-dec** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A1, A2, B1**

Toelichting:

T.2 | Het Middellandse ZeegebiedWeegfactor **1**Afnamemoment **Maart** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A1, A2, C1**

Toelichting:

T.3 | LeefomgevingWeegfactor **2**Afnamemoment **Juli** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A1, A2, E2**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

T.1 H2, 3	Weegfactor 2
-------------	--------------

Afnamemoment **Toetsweek 3** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A5, A8, A11, A14, M1, M2, M3, M4, M5, M6, M8**

Toelichting:
Thema 2 - Cellen: 2.1, 2.3 en 2.5
Thema 3 - Onderzoek doen: 3.1 t/m 3.4

Toelichting schoolexamens

T.1 Film kenmerkend aspect 1-4	Weegfactor 1
----------------------------------	--------------

Afnamemoment **Mei-juni** | Tijdsduur **15 minuten** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

T.1 | T: 1.1, 1.3, 1.5, 1.8Weegfactor **3**

Afnamemoment **Toetsweek 1** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Ja**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **D1**

Toelichting:

T.2 | Flag Football/American FootballWeegfactor **1**

Afnamemoment **Periode 1** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B1**

Toelichting:

T.3 | SoftbalWeegfactor **1**

Afnamemoment **Periode 1** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B1**

Toelichting:

T.4 | Bewegen op muziekWeegfactor **1**

Afnamemoment **Periode 2** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B3**

Toelichting:

T.5 | TrainingschemaWeegfactor **4**

Afnamemoment **Periode 3 en 4** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, D2, B4**

Toelichting:

T.6 | Turnen: klimmenWeegfactor **1**

Afnamemoment **Periode 2** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B2, C1**

Toelichting:

T.7 | Turnen: meerkampWeegfactor **1**

Afnamemoment **Periode 3** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B2, B3, C3**

Toelichting:

T.8 | Lesgeven/sportdagWeegfactor **4**

Afnamemoment **Periode 3 en 4** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **C2, C3**

Toelichting:

De leerling begeleidt en organiseert bewegingsactiviteiten, zowel in de les als tijdens sportdagen. Hierover schrijft de leerling een verslag.

T.9 Atletiek: meerkamp	Weegfactor 1
--------------------------	--------------

Afnamemoment **Periode 4** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **A, B4**

Toelichting:

T.10 T: 1.2, 1.4, 1.6, 1.7	Weegfactor 3
------------------------------	--------------

Afnamemoment **Toetsweek 2** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Ja**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **D2, D3**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

T.1 | Wat is maatschappijleer? Rechtsstaat & Parlementaire democratieWeegfactor **3**

Afnamemoment **Toetsweek 1** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Ja**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A, B en C**

Toelichting:

Informatievaardigheden, benaderingswijzen, maatschappelijke vraagstukken bestuderen en analyseren. De beginselen van de rechtsstaat. Leerlingen bestuderen het parlementair stelsel, leren het proces van politieke besluitvorming kennen en leren hoe zij zelf invloed kunnen uitoefenen op de politiek.

T.2 | Verzorgingsstaat & Pluriforme samenlevingWeegfactor **3**

Afnamemoment **Toetsweek 2** | Tijdsduur **90 minuten** | Herkansing **Ja**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **D, E**

Toelichting:

Leerlingen bestuderen de ontwikkeling van de nachtwakersstaat naar de moderne verzorgingsstaat en de ontwikkeling van de Nederlandse samenleving tot een pluriforme samenleving. Er wordt nadruk gelegd op de actuele problemen en hun oplossingen.

T.3 | RechtsstaatWeegfactor **2**

Afnamemoment **Maart-april** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A, B**

Toelichting:

De praktijk van de Rechtsstaat. Leerlingen zullen de leerstof omtrent strafrecht verwerken in een praktische opdracht.

T.4 | Maatschappelijk vraagstuk + presentatie in debatvormWeegfactor **2**

Afnamemoment **Juni** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **A, B, C, D en E**

Toelichting:

Leerlingen kiezen een actueel maatschappelijk vraagstuk en onderzoeken, analyseren, beschrijven en presenteren dit in groepen in een debatvorm. Een grote praktische, domein overstijgende opdracht, waarin de theorie rond politieke besluitvorming een praktische uitwerking krijgt aan de hand van een maatschappelijk vraagstuk.

Toelichting schoolexamens

T.1 CZP I	Weegfactor 1
Afnamemoment Leerjaar 4 Tijdsduur N.v.t. Herkansing Nee Type toets Praktische opdracht Wijze van toetsing Schriftelijk Eindtermen A	
Toelichting: Cultureel zelfportret.	
T.2 DISCAP I	Weegfactor 2
Afnamemoment Leerjaar 4 Tijdsduur N.v.t. Herkansing Nee Type toets Praktische opdracht Wijze van toetsing Practicum Eindtermen A, B	
Toelichting: Kunstdiscipline met bijbehorende culturele activiteit van professionals.	
T.3 DISCAP II	Weegfactor 2
Afnamemoment Leerjaar 4 Tijdsduur N.v.t. Herkansing Nee Type toets Praktische opdracht Wijze van toetsing Practicum Eindtermen A, B	
Toelichting: Kunstdiscipline met bijbehorende culturele activiteit van professionals.	
T.4 Onderzoeksoopdracht binnen de kunsten	Weegfactor 3
Afnamemoment Leerjaar 4 Tijdsduur N.v.t. Herkansing Nee Type toets Praktische opdracht Wijze van toetsing Schriftelijk Eindtermen C	
Toelichting:	
T.5 CZP II	Weegfactor 1
Afnamemoment Leerjaar 4 Tijdsduur N.v.t. Herkansing Nee Type toets Praktische opdracht Wijze van toetsing Practicum Eindtermen D	
Toelichting: Cultureel zelfportret.	

Toelichting schoolexamens

Herprofilen bij CKV

Leerlingen sluiten CKV in 4 Havo af met een cijfer dat meetelt in het combinatiecijfer samen met maatschappijleer en het profielwerkstuk.

CKV is een vak met uitsluitend praktische opdrachten. Praktische opdrachten zijn in principe niet herkansbaar. Voor CKV wordt de herkansing geboden in de vorm van herprofilering. Dit is mogelijk voor T.2, T.3, en T.4. Na het bekendmaken van de cijfers voor een PO kunnen leerlingen met een cijfer lager dan 6.5 zich bij de eigen vakdocent aanmelden voor herprofilen.

Herprofilen betekent dat de leerling de ingeleverde opdracht aanvult/verbetert. De vakdocent beoordeelt of deze aanvulling/verbetering leidt tot een hoger cijfer. De leerling heeft hierdoor ten opzichte van de andere leerlingen meer tijd voor het maken van dezelfde opdracht. Dit wordt door de docent meegenomen in de beoordeling. Het hoogste cijfer telt.

De aanvulling/verbetering van de PO wordt uiterlijk 10 dagen na het bekend maken van de cijfers in de klas ingeleverd. Werk dat later wordt ingeleverd wordt niet meer beoordeeld. Indien een leerling te laat is met inleveren, maar vindt dat dit door overmacht komt, legt hij/zij dit ter beoordeling voor aan de afdelingsleider. Na het horen van de leerling, ouders en vakdocent neemt de afdelingsleider het besluit of de opdracht alsnog wordt beoordeeld of niet.

Hd.1 Elke les van het gehele schooljaar, actieve deelname (zie toelichting)	Weegfactor 0
--	---------------------

Afnamemoment **Leerjaar 4** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **N.v.t.**

Toelichting:

Toelichting schoolexamens

Inhoud

Leerlingen in de tweede fase atheneum krijgen in het programma Lichamelijke Opvoeding (LO) een veelzijdige en gestructureerd bewegingsaanbod. Gezien het belang dat de school hecht aan wekelijks en gestructureerd bewegingsonderwijs hebben we gekozen voor de volgende aanpak.

Studielast = contacttijd

Er is gekozen om geen schriftelijke handelingen in te roosteren. Ook de onderdelen 'bewegen en regelen', 'bewegen en gezondheid' en 'bewegen en de maatschappij' worden niet separaat ingeroosterd, maar in de lessen geïntegreerd. Er moet veel worden bewogen.

Inhalen gemiste lessen

In het kader van het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) voor het vak Lichamelijke Opvoeding in de bovenbouw, geldt het volgende afwezig- en inhaalbeleid. Het schooljaar wordt gedeeld in periodes waarin elke leerling wordt beoordeeld op voldoende inzet, (wan)gedrag en aanwezigheid.

Periodes 4H

1. Zomervakantie – herfstvakantie
2. Herfstvakantie – kerstvakantie
3. Kerstvakantie – meivakantie
4. Meivakantie - zomervakantie

Afwezigheid en het inhalen

Per periode mag een leerling maximaal één les missen, mits deze afwezigheid geoorloofd is. Een geoorloofde afwezigheid dient tijdig en vooraf aan school en aan de vakdocent LO te worden gemeld, bijvoorbeeld in het geval van ziekte of een medische afspraak.

Wanneer de afwezigheid ongeoorloofd is, geldt het volgende:

- Elke ongeoorloofde les moet ingehaald worden buiten het reguliere lesrooster van de leerling of tijdens het inhaalmoment in de SE-week.
- Elke extra gemiste les in een periode, ongeacht de reden van afwezigheid (geoorloofd of ongeoorloofd), moet ten alle tijden worden ingehaald.

Inhaalregeling

Inhaalverplichting geldt voor alle gevallen die niet geoorloofd zijn, of bovenop een al eerder geoorloofde afwezigheid. Het inhaalmoment vindt plaats buiten de reguliere lessen van de leerling, bijvoorbeeld tijdens speciaal ingerichte inhaalmomenten in een SE- week of in overleg met de vakdocent na schooltijd. Indien een leerling aan het einde van een periode niet aan de verplichting voldaan heeft krijgt deze leerling direct een vervangende opdracht met daarbij de dwingende uitnodiging om deze op school te maken en in te leveren. Wanneer de opdracht door de vakdocent met een voldoende beoordeeld wordt, vervalt er één gemiste les.

Per bovengenoemde periode moet een leerling proberen het vak weer op 0 gemiste /onvoldoende lessen te hebben om een ophoping van gemiste/onvoldoende lessen te voorkomen.

Uitzondering

Indien de leerling verlof heeft gekregen en hierdoor een les mist, wordt deze gemiste les niet als zodanig geregistreerd.

Inhalen gemiste lessen

Er moet ook ingehaald worden als er sprake is van onvoldoende inzet of gedrag dat de normale uitvoering van de les verstoort. In geval van een langdurige of chronische blessures of andere bijzonderheden dient contact te worden opgenomen met de betreffende LO docent om tot een oplossing te komen.

Leerlingen kunnen gemiste en onvoldoende lessen inhalen gedurende de gehele week bij elke LO-les van onze school. De leerling mag op dat moment geen andere les hebben. Wanneer een leerling een les wil inhalen, dient de leerling dit vooraf af te spreken met de LO docent die de betreffende les geeft. Verder zal de sectie LO een inhaalles (of inhaallessen) inplannen in de lesvrije schoolexamen-weken (SE-weken).

Beoordeling

Het vak LO bestaat enkel uit handelingen. Deze worden als 'voldoende' (v) of 'onvoldoende' (o) beoordeeld.

In 4 havo wordt een leerling bevorderd indien de handelingen naar behoren zijn afgesloten. Een leerling met eindbeoordeling 'onvoldoende' is te allen tijde bespreekgeval en zal op een of andere wijze de handelingen naar behoren moeten afronden voor overgang naar 5 havo.

Magister

De hoeveelheid openstaande inhaallessen, de huidige beoordeling (voldoende/onvoldoende) en overige informatie is terug te vinden in Magister.